

باسمه تعالی

بیانیه مجمع عمومی فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران پاییز 1402

اولویت های مهم بخش سلامت، راهبرد ها و راهکارها

مقدمه:

در فروردین 1393 سیاستهای کلی سلامت توسط مقام معظم رهبری ابلاغ گردید که به قضاوت همگان، سندی بسیار علمی و تحول زا است. با توجه به اهمیت و اولویت ویژه سلامت همه جانبه جامعه و افراد از دیدگاه پیامبر اعظم (ص) و اسلام ناب محمدی، و نیز با توجه به تاکید های مقام معظم رهبری در مورد اهمیت و اولویت سلامت و با توجه به نقش بسیار پررنگ (50 تا 70 درصدی) عوامل اجتماعی سلامت (اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، زیست محیطی و سیاسی) که مستلزم همکاریهای بین بخشی گسترده و مشارکت مردم (در اجرای برنامه ها و نظارت) است، مجمع عمومی فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران، در آستانه چهل و پنجمین سالگرد پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی و انتخابات پیش روی مجلس شورای اسلامی و همزمان با تصویب برنامه هفتم توسعه، و نیز به دلیل نقش وسیع و کمتر شناخته شده عوامل اجتماعی سلامت در برخوردار شدن از عدالت در سلامت، اجرایی نمودن صحیح و دقیق کلیه بندهای سیاست های کلی سلامت، توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و با همکاری همه بخش های ذیربط و پیگیری ویژه دولت و مجلس محترم شورای اسلامی و مجمع تشخیص مصلحت نظام، مورد تاکید قرار می دهد.

لازم به ذکر است، تاکید و تسریع ویژه در اجرایی نمودن اولویت هایی که متأسفانه در سالهای طولانی مورد غفلت قرار گرفته، نظیر به روز رسانی شبکه بهداشتی درمانی، ادغام آموزش و پژوهش پزشکی در شبکه بهداشتی درمانی، پاسخگو و جامعه نگر نمودن آموزش پزشکی و نیز احیای کامل طرح ژنریک و مساله نحوه انتخاب اساتید و دانشجویان و تربیت آنان و آموزش ارزشهای اسلامی ایرانی در عرصه مراقبت ها و خدمات سلامت به نحوی که این ارزش ها در جامعه نهادینه شود، مورد نیاز است.

اولویت ها:

- 1) نهادینه کردن اصول و ارزش ها و اخلاق و آداب حرفه ای انسانی اسلامی در عرصه و محیط های ارائه مراقبت ها و خدمات بهداشتی، درمانی، توانبخشی و نیز آموزش و پژوهش عالی سلامت و اجرای کامل و سریع قانون انطباق امور پزشکی با موازین شرع مقدس اسلام
- 2) توسعه، به روز رسانی و تکمیل شبکه بهداشتی درمانی کشور
- 3) تکمیل و تعمیق ادغام آموزش و پژوهش علوم پزشکی در مراقبت ها و خدمات سلامت همه جانبه و آحاد مردم
- 4) توزیع عادلانه منابع و امکانات کشور با رویکرد حمایت از مناطق کمتر برخوردار، جهت تحقق عدالت در سلامت.
- 5) تامین امنیت غذایی برای آحاد جامعه.
- 6) تحول بنیادین در آموزش عالی سلامت، کاربردی و جامعه نگر کردن آن
- 7) جهت دادن پژوهش های علوم سلامت به طرف نیازهای سلامت همه جانبه جامعه و نظام سلامت.
- 8) پاسخگو نمودن دانشگاه های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی نسبت به نیازهای سلامت همه جانبه جامعه و افراد.
- 9) اولویت آموزش سرپایی نسبت به بستری در جهت کاهش تمایل به بستری نمودن بیماران.
- 10) توانمند کردن جامعه و مردم از طریق ارتقاء فرهنگ و سواد سلامت و مشارکت دادن ساختارمند آنها در تامین، حفظ و ارتقای سلامت خود خانواده و جامعه .
- 11) توجه خاص و سریع به سلامت همه جانبه در همه سنین بخصوص قبل از ازدواج، از زمان انعقاد نطفه تا پایان هشت سالگی، که دوران طلایی برای بهره مند کردن کودکان از مزایای حداکثری اوج دوران تکامل همه جانبه است.
- 12) منظور کردن رویکرد اولویت سلامت همه جانبه در همه سیاستها و قوانین و مقررات، با فعال سازی هرچه بیشتر شورای عالی سلامت و امنیت غذایی
- 13) اصلاح نظام دارویی کشور و بازگشت کامل به طرح ژنریک و اجتناب از استفاده از برند ژنریک در داخل کشور.

(14) توجه جدی به ارتقاء سلامت روان جامعه و ایجاد فضای امید و نشاط در جامعه بوسیله نخبگان

و گروه‌های مرجع و انگ زدایی از بیماران و بیماریهای حوزه سلامت روان.

راهبردها و راهکارهای اجرایی:

(1) توجه کامل مسئولین رده بالای تصمیم سازی و اجرایی کشور جهت اعتلای عزم ملی و حمایت همه جانبه و قرار دادن سلامت همه جانبه بعنوان اولویت اصلی نظام

(2) هماهنگ نمودن دستگاههایی که در مسیر تحقق سلامت همه جانبه نقش دارند.

(3) انتخاب مسئولین اجرایی کاملاً عالم، آگاه و متعهد به همه ابعاد سلامت همه جانبه و به ویژگی برخوردار از توان مدیریتی بسیار قوی اجرایی، متعهد، مدبر، کاردان، خستگی ناپذیر و عاشق خدمت به مستضعفین و با توانمندی ایفای نقش رهبری قوی در نظام سلامت بویژه در اجرایی کردن سیاستهای کلی سلامت و با تاکید بر اولویتهای آن در سطح وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاههای علوم پزشکی.

(4) مبارزه جدی با هرگونه فساد و تعارض منافع در نظام سلامت

(5) باز تعریف نظام ارائه مراقبت ها و خدمات سلامت همه جانبه، اعم از ارتقاء سلامت و بهداشت و پیشگیری، درمان و توانبخشی و تعیین حد و مرزهای بخش دولتی و خصوصی و تامین خدمات ضروری در بخش دولتی با توسعه مورد نیاز این بخش با پاسخگویی شبانه روزی، افزایش کیفیت ارائه مراقبت‌ها و خدمات سلامت همه جانبه و کسب رضایت مردم، توسعه خدمات سلامت دیجیتال از قبیل پرونده الکترونیک سلامت، پزشکی از راه دور و نسخه نویسی الکترونیک.

(6) ایجاد الزاماتی برای تبعیت همه نهادها، مسئولین و افراد از نظام شبکه بهداشتی درمانی کشور و از جمله نظام ارجاع و نیز ادغام آموزش و پژوهش در نظام سلامت و سطح بندی مراقبت ها و خدمات بهداشتی و درمانی مبتنی بر آمایش سرزمین، استقرار کامل برنامه پزشکی خانواده و نظام ارجاع در کشور و تبعیت همه دستگاهها و مسئولین از نحوه استفاده از نظام ارجاع، برای زمینه سازی اجرا و پذیرش آن توسط مردم، کارآیی و اثربخشی در استفاده از منابع زیرساختی و تجهیزاتی بخش بهداشت و درمان در کشور.

(7) استقرار نظام های فعال پایش، نظارت و ارزیابی پویا و کارآمد و بها دادن و پیگیری گزارش های مردمی با شفافیت کامل، پیشگیری و مبارزه با هرگونه تخلف و برخورد قاطع با خاطیان.

(8) استقرار نظام های ارزیابی و اعتبار بخشی بیرون از بخش ارائه مراقبت ها و خدمات سلامت، ایجاد شفافیت و شناسائی واحدهای اداری پر انگیزه، توانمند در اجرا و عاشق خدمت به مردم و ارائه خدمات کیفی به

آنان و تلاش و پیگیری مستمر برای ارتقاء کیفیت، ترمیم و اصلاح نقاط ضعف خدماتی و ساختارهای ستادی و دانشگاهی و چابک سازی آنها.

9) تامین مالی پایدار بخش سلامت و سپردن همه مراحل تامین مالی از ابتدا تا تخصیص، مشتمل بر همه منابع مالی این بخش (مالیات، حق بیمه و منابع سلامت همه سازمانها) و تمرکز تولیت بخش سلامت در وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و مدیریت کلیه منابع از طریق بیمه به ویژه با هدف اقدامات ارتقائی و پیشگیری از بیماری های واگیر و غیر واگیر، با محوریت وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی.

10) تقویت جایگاه و شان سازمانهای بیمه گر و توانمند کردن کامل آنها بویژه برای تقویت ابعاد نظارت و پایش.

11) به دلیل نقش پررنگ عوامل اجتماعی سلامت در سلامت همه جانبه جامعه و آحاد مردم لازم است هماهنگی و همکاری های بین بخشی از طریق فعال کردن و تقویت نمودن شورای عالی سلامت و امنیت غذایی صورت پذیرد، هم چنین با تقویت دبیرخانه آن شورا و نظارت کامل بر اجرای صحیح قوانین و طرح های توسعه ای کلان کشور، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ضابطی قوی برای برخورد با تهدید کننده های سلامت گردد.

12) اهتمام سازمان برنامه و بودجه نسبت به نهادینه نمودن اختصاص بخشی از اعتبارات نهاد های دولتی برای ارتقاء سواد سلامت سازمانی و جامعه، اهتمام وزارت اقتصاد و دارایی برای حمایت مالیاتی از صنایع مروج سلامت و حمایت از وزارت جهادکشاورزی در تولید محصولات و تولیدات سالم از مزرعه تا سفره

13) جلب حمایت سازمان های مردم نهاد و خیرین سلامت و جهت دادن هر چه بیشتر آنها به فعالیت در زمینه ارتقای سلامت همه جانبه و پیشگیری از بیماری های واگیر و غیرواگیر و نیل به عدالت در سلامت.

14) افزایش مشارکت جامعه در تشخیص و حل معضلات سلامت همه جانبه و مشارکت مردم در برنامه ریزی، اجرا و نظارت بر نحوه اجرای برنامه ها از طریق ایجاد شوراهای مشورتی با مشارکت مردم و صاحب نظران، ایجاد شبکه فعال همکاری بین استانها، ایجاد محیط های حمایتی مناسب و چارچوب های قانونی، توسعه خانه های مشارکت مردمی و افزایش سفیران و داوطلبان سلامت.

(15) تربیت و توزیع نیروی انسانی در رده های مختلف براساس نیاز های جامعه با اولویت مناطق کمتر برخوردار، ارتقای علمی و تقویت توانمندی های عملی دانش آموختگان و نظارت بر کیفیت و کمیت مراقبت ها و خدمات سلامت توسط آنان.

(16) نظارت کارآمد بر تامین، تولید و توزیع عادلانه واکسن ها، دارو، محصولات و فرآورده های غذایی و بهداشتی ایمن و تجهیزات پزشکی و حمایت و تخصیص تسهیلات لازم به این بخش صرفا بر طبق نظام سطح بندی، ایجاد فرماندهی واحد با اختیارات کامل در سازمان غذا و داروی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به منظور پاسخگویی به تمامی مشکلات حوزه دارویی در کشور.

(17) ارتقاء کمی و کیفی آموزش بهداشت، ارائه مراقبت ها و خدمات بهداشتی درمانی فعال به گروه های سنی مختلف مانند نوزادان، شیرخواران، کودکان، نوجوانان، جوانان، مادران باردار، سالمندان و اقشار آسیب پذیر و با تاکید بر دهک های پایین تر اقتصادی، اجتماعی جامعه و اطمینان از برخورداری آحاد مردم از همه ابعاد و نیازهای سلامت همه جانبه بدون تحمیل هزینه های غیر متعارف یا خارج از توان پرداخت آنان.

(18) ارتقاء سرمایه اجتماعی و ایجاد بسترهای لازم برای مشارکت اجتماعی بالا و توسعه تفریحات سالم بخصوص برای اقشار کمتربرخوردار جهت ارتقاء سلامت روانی و اجتماعی آحاد جامعه